

THÁO GỖ KHÓ KHĂN CHO SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ NÔNG SẢN:

Tái cơ cấu & tăng cường liên kết

TRƯỚC TÌNH HÌNH SẢN XUẤT, TIÊU THỤ NÔNG SẢN ĐANG GẶP NHIỀU KHÓ KHĂN, VỪA QUA, BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN, BỘ CÔNG THƯƠNG, NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC VIỆT NAM ĐÃ GẶP NHAU TẠI THÀNH PHỐ CẦN THƠ ĐỂ BÀN GIẢI PHÁP THÁO GỖ KHÓ KHĂN, THÚC ĐẨY SẢN XUẤT, TIÊU THỤ LÚA GẠO, THỦY SẢN VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG.

● LÊ THÌN - TRUNG TRỰC

Khó khăn chồng chất

Mặc dù sản xuất lúa gạo cả nước tiếp tục có bước tăng trưởng, tuy nhiên, kim ngạch xuất khẩu mặt hàng chủ lực này tiếp tục duy trì xu hướng giảm từ năm 2012. Về kết quả xuất khẩu gạo, đại diện Bộ Công Thương cho biết, tính đến hết tháng 6/2013, xuất khẩu gạo ước đạt 3,485 triệu tấn, trị giá FOB đạt 1,504 tỷ USD. So với cùng kỳ năm 2012, xuất khẩu gạo tăng 2,55% về số lượng nhưng giảm 2,04% về trị giá.

Nguyên nhân chính của tình trạng này là hiện nay, là do chất lượng gạo Việt Nam, đặc biệt là loại gạo cao cấp chưa được đánh giá cao về độ thuần chủng, độ dài hạt, màu sắc và chất lượng gạo. Nếu những vấn đề này không được xử lý thì giá gạo của nước ta tiếp tục bấp bênh trong thời gian tới và công tác xây dựng thương hiệu gạo sẽ rất khó khăn.

Với mặt hàng thủy sản, theo đánh giá của Bộ Công Thương, hiện nay, sản xuất và tiêu thụ thủy sản nước ta cũng đối mặt với nhiều khó khăn. Toàn vùng Đồng bằng sông Cửu Long

có trên 70 doanh nghiệp chế biến cá tra; một số doanh nghiệp do thiếu vốn, lượng hàng tồn kho lớn... nên hoạt động cầm chừng. 6 tháng đầu năm, tổng giá trị xuất khẩu thủy sản ước đạt 2,861 tỷ USD; chỉ tăng 0,3% so với cùng kỳ năm 2012. Thời gian tới, tình hình xuất khẩu thủy sản sẽ tiếp tục gặp nhiều khó khăn do nhu cầu tiêu thụ sụt giảm trên toàn cầu, các rào cản kỹ thuật ngày càng nhiều hơn, nhiều doanh nghiệp ngừng hoạt động hoặc thu hẹp quy mô sản xuất do đơn đặt hàng thấp, thiếu vốn, chi phí sản xuất tăng cao...". Những khó khăn của xuất khẩu đã tác động mạnh đến sản xuất, kinh doanh, làm giảm thu nhập, thậm chí nông dân phải chịu bán cá lỗ.

Cần tái cơ cấu và tăng cường liên kết

Trước tình hình trên, đã có nhiều đề xuất, kiến nghị giải pháp tháo gỡ khó khăn cho sản xuất và tiêu thụ nông sản, thủy sản. Theo đó, riêng về lúa gạo, các địa phương cần chủ động quy hoạch, tổ chức lại sản xuất tiêu thụ lúa gạo theo chuỗi giá trị hướng tới thị trường tiêu thụ có lợi cho nông

Phó Thủ tướng Chính phủ VŨ VĂN NINH:

- Về ngắn hạn, cần tiếp tục thực hiện tốt chính sách đã ban hành như hoàn thành việc tạm trữ 1 triệu tấn lúa; thực hiện tín dụng cho sản xuất, thu mua, xuất khẩu; đề nghị các địa phương kiểm soát dịch bệnh một cách chặt chẽ...
- Về lâu dài, phải triển khai thực hiện tốt quyết định của Thủ tướng Chính phủ về tái cơ cấu sản xuất nông nghiệp, phải gắn với cung cầu thị trường với mục tiêu nâng cao hiệu quả, giá trị sản phẩm.
- Bộ Công Thương tiếp tục thực hiện các biện pháp nhằm tháo gỡ những rào cản thương mại, tăng cường hơn nữa công tác xúc tiến thương mại và bảo vệ thị trường.
- Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chủ động phối hợp với các bộ, địa phương thực hiện công tác quy hoạch và thực hiện tổ chức lại sản xuất, liên kết giữa các doanh nghiệp; liên kết giữa doanh nghiệp và người dân để tạo chuỗi giá trị từ đầu vào đến đầu ra cho sản phẩm.
- Các địa phương nghiên cứu, thí điểm thành lập quỹ hỗ trợ cho sản xuất kinh doanh, đặc biệt lúc giá xuống để kịp thời hỗ trợ người nông dân.

dân và doanh nghiệp. Trước mắt phải xác định lại cơ cấu mùa vụ cho hợp lý. Theo đó, với tình trạng dư thừa hiện nay thì chỉ nên làm hai vụ lúa, chuyển đổi một phần diện tích sang trồng các loại cây trồng khác, nhưng phải gắn với việc bao tiêu sản phẩm cho nông dân.

Tuy nhiên, cũng có ý kiến cho rằng, việc chuyển đổi mô hình sản xuất, cơ cấu lại mùa vụ thế nào cho hợp lý là vấn đề không hề đơn giản. Ông Trương Thanh Phong - Chủ tịch Hiệp hội Lương thực Việt Nam (VFA) cho rằng, việc quy hoạch và tiến tới bỏ sản xuất lúa vụ 3 là rất cần nhưng không thể nóng vội. Nếu chỉ sản xuất hai vụ thì không nên bỏ vụ thu - đông vì chất lượng lúa vụ này rất tốt, hơn cả chất lượng lúa hè thu. Ông Nguyễn Phong Quang - Phó Trưởng ban Chỉ đạo Tây Nam bộ đề nghị, các địa phương không nên thấy lúa thấp, rẻ giá mà vội chuyển sang cây màu khi chưa có tính toán hợp lý. Còn theo ông Huỳnh Thế Năng - Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh An Giang, chỉ cần cơ cấu lại diện tích gieo trồng các giống lúa sao cho hợp lý. Ông Năng

phân tích, người dân vẫn thường tập trung gieo trồng các giống lúa cho năng suất cao nhưng chất lượng cấp thấp, điều này khiến cho lượng lúa cấp thấp chiếm tỉ trọng khá lớn trong cơ cấu sản phẩm, trong khi các loại lúa này thường khó tiêu thụ hơn các loại lúa có chất lượng cao.

Bộ Công Thương cho rằng, các doanh nghiệp kinh doanh lúa, gạo phải chủ động tham gia chuỗi liên kết với nông dân trong sản xuất, chế biến và tiêu thụ; tăng cường đổi mới hình thức, phương pháp xúc tiến thương mại để duy trì các thị trường xuất khẩu gạo truyền thống đồng thời mở rộng thị trường mới, xây dựng thương hiệu gạo quốc gia.

Đối với mặt hàng thủy sản, để thúc đẩy sản xuất và xuất khẩu thủy sản, các doanh nghiệp phải kiên quyết nói “không” với các hình thức cạnh tranh không lành mạnh; chủ động hơn nữa trong việc tham gia, xây dựng các chuỗi phân phối sản phẩm; phối hợp chặt chẽ hơn nữa trong quá trình đấu tranh chống lại các rào cản thương mại bất hợp lý... Đặc biệt lưu ý các doanh nghiệp cần nghiên cứu kỹ để có thể tận dụng

thật tốt các lợi thế từ Hiệp định thương mại tự do (FTA) đã ký kết. Bởi trong quá trình đàm phán các FTA giữa Việt Nam với các nước, mặt hàng lúa gạo và thủy sản đã có được những thuận lợi cơ bản, do vậy, nếu doanh nghiệp tận dụng được, đây chắc chắn là những cơ hội rất lớn để đẩy mạnh xuất khẩu.

Thứ trưởng Bộ Công Thương Hồ Thị Kim Thoa cho biết, để khắc phục tình trạng khó khăn trong sản xuất và tiêu thụ lúa gạo, thủy sản, các bộ, ngành và các địa phương có liên quan, Hiệp hội Lương thực Việt Nam cần tích cực triển khai thực hiện nghiêm túc chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ về các giải pháp tiêu thụ lúa gạo cũng như thực hiện các giải pháp hỗ trợ và xây dựng thương hiệu. Riêng Bộ Công Thương sẽ tiếp tục nỗ lực thực hiện các hoạt động xúc tiến thương mại, theo dõi sát diễn biến của thị trường lúa gạo và thủy sản để có giải pháp điều hành linh hoạt, chỉ đạo và điều phối các doanh nghiệp tiếp tục bám sát thị trường truyền thống, tranh thủ cơ hội ký kết các hợp đồng mới ■